

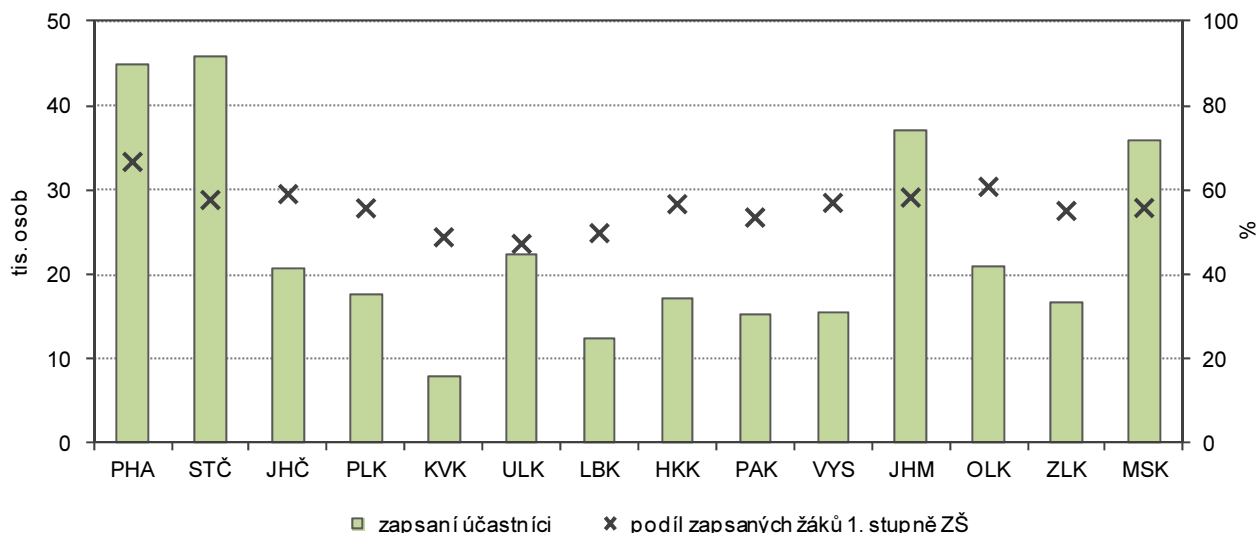
7. Volnočasové aktivity

Základní umělecké školy, školní družiny, školní kluby a střediska volného času

Školní družiny jsou školská zařízení, která poskytují zájmové vzdělávání žákům z jedné nebo několika základních škol podle vlastního vzdělávacího programu, který jim umožňuje výrazně se profilovat podle zájmů a potřeb žáků. Školní družina slouží výchově, vzdělávání, rekreační, sportovní a zájmové činnosti žáků v době mimo vyučování.

Zapsaní účastníci ve školních družinách podle krajů ve školním roce 2016/17

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Je přednostně určena nejmladším žákům (1. až 5. třída), případně i dětem v přípravné třídě jedné nebo více základních škol a dětem v přípravném stupni jedné nebo více základních škol speciálních. K pravidelné denní docházce lze přijímat i žáky druhého stupně základní školy, žáky nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia nebo odpovídajících ročníků osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře. K pravidelné denní docházce nemohou být přijati žáci, kteří jsou přijati k činnosti klubu. Ve školních družinách probíhá pestrá nabídka zájmových činností ve známém prostředí, které dává dětem pocit bezpečí, a pro rodiče je finančně dostupná.

V Moravskoslezském kraji bylo ve školním roce 2016/17 zapsáno ve školních družinách více než 35 tis. účastníků, téměř všichni byli žáci z 1. stupně ZŠ a jen 1,6 % byli žáci 2. stupně ZŠ. Moravskoslezský kraj se podílel svými 431 družinami na celkovém počtu družin České republiky 10,7 %. Celkový počet družin byl tvořen 1 406 odděleními, což byl čtvrtý nejvyšší počet v České republice. Počtem zapsaných účastníků celkem je náš kraj rovněž na čtvrtém místě za kraji Středočeským, Hl. m. Prahou a krajem Jihomoravským.

Školní kluby jsou školská zařízení pro zájmové vzdělávání a poskytují zájmové vzdělávání žákům jedné nebo několika škol podle vlastního školního vzdělávacího programu, vycházejíce ze zájmů a potřeb jednotlivých žáků. Od školní družiny se klub liší především starším věkem účastníků a odlišnými formami činností. Činnost školních klubů je totiž určena přednostně žákům druhého stupně základní školy, žákům nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia a odpovídajícím ročníkům osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře. Účastníkem může být i žák prvního stupně základní školy, který není přijat k pravidelné denní docházce do družiny.

Školních klubů v Moravskoslezském kraji bylo ve školním roce 2016/17 celkem 36 a bylo v nich zapsáno 2,5 tis. účastníků, 67,0 % z nich byli ze 2. stupně ZŠ.

Střediska volného času jsou rovněž školskými zařízeními, jejich posláním je motivovat, podporovat a vést děti, žáky, studenty, mládež, ale i dospělé k rozvoji osobnosti, k získávání a rozvoji klíčových a odborných kompetencí, zejména smysluplnému využívání volného času, a to širokou nabídkou činností v bezpečném prostředí, s profesionálním týmem pedagogů. Činnost středisek volného času se uskutečňuje ve více oblastech zájmového vzdělávání nebo se zaměřuje na konkrétní oblast zájmového vzdělávání.

Školní družiny, školní kluby a střediska volného času

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Školní družiny	484	445	444	438	437	435	433	434	434	431
zapsaní účastníci ¹⁾	25 075	26 016	26 641	27 469	28 427	29 716	31 641	33 310	34 884	35 880
z 1. stupně ZŠ	24 453	25 432	26 063	26 921	27 745	28 993	30 902	32 565	34 140	35 127
z 2. stupně ZŠ	622	584	578	548	561	577	614	623	531	568
Školní kluby	40	38	38	39	39	39	39	38	38	36
zapsaní účastníci ¹⁾	2 393	2 264	2 427	2 435	2 451	2 403	2 469	2 462	2 483	2 554
z 1. stupně ZŠ	863	777	750	716	754	826	800	721	861	843
z 2. stupně ZŠ	1 530	1 487	1 677	1 719	1 695	1 571	1 669	1 741	1 619	1 711
Střediska volného času	28	28	28	29	30	32	32	32	32	32
zájmové útvary	1 988	1 997	1 952	2 039	2 006	2 175	2 301	2 461	2 390	3 002
přijetí účastníci	25 941	24 904	24 726	25 818	25 095	26 188	26 901	28 362	27 825	26 918
děti	2 356	2 267	2 425	2 666	2 572	3 029	2 603	2 939	2 958	2 892
žáci	18 887	18 564	18 114	18 811	18 962	19 443	20 561	21 212	21 173	20 305
studenti	1 627	1 115	1 134	1 337	1 009	1 024	1 245	1 383	893	1 144
táborová a pobytová činnost – akce	896	886	899	979	1 054	1 089	1 188	1 223	1 033	.
účastníci	21 343	20 844	22 683	23 106	23 987	25 961	28 164	28 401	25 990	.

¹⁾ od školního roku 2011/12 včetně žáků z přípravné třídy ZŠ a z přípravného stupně ZŠ speciální

Střediska volného času poskytují metodickou, odbornou, popřípadě materiální pomoc účastníkům zájmového vzdělávání, případně školám a školským zařízením. Střediska zpravidla vykonávají činnost po celý školní rok, a to i ve dnech, kdy neprobíhá školní vyučování.

Střediska nabízejí aktivní využití volného času všem věkovým skupinám dětí a mládeže a organizují činnosti i pro dospělé či seniory. Organizují pravidelné zájmové útvary pro stálou skupinu účastníků (tzv. kroužky), podílejí se na organizaci soutěží a přehlídek dětí a žáků, a dále organizují otevřené dlouhodobé i jednorázové aktivity, kurzy a jiné vzdělávací akce, tábory, spontánní aktivity, otevřené kluby, výukové programy pro školy navazující na průřezová témata školních vzdělávacích programů, adaptační programy v rámci prevence sociálně patologických jevů a řadu dalších činností.

Věnují se často i komunitnímu plánování, participaci, prevenci, vzdělávání pedagogů atd. Většina středisek volného času se stala přirozeným centrem společenského života v obci. Zapojují se do různých regionálních, krajských, republikových i evropských projektů, organizují výměnné a zahraniční pobyty, a rovněž stáže pracovníků.

V posledním sledovaném školním roce bylo v Moravskoslezském kraji 32 středisek volného času. Zájmových útvarů byly 3 tis. a přijatých účastníků bylo téměř 27 tis. Největší skupinou jsou žáci (více jak 20 tis.). V předešlém školním roce bylo v Moravskoslezském kraji uskutečněno více než tisíc táborových a pobytových činností – akcí s téměř 26 tis. účastníky.

Základní umělecké školy

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	25 740	26 246	26 413	26 472	26 523	26 310	26 549	26 647	26 803	26 818
z toho dívky (%)	71,4	71,5	71,0	71,2	69,9	70,0	70,0	70,0	70,1	70,5
v tom podle základních oborů (%):										
taneční	10,1	10,6	10,7	10,8	10,1	9,6	9,2	9,2	9,3	9,0
výtvarný	18,7	18,2	17,9	18,1	18,2	18,6	18,7	18,5	18,7	18,6
literárně-dramatický	2,3	2,4	2,7	2,9	3,0	3,3	3,4	3,4	3,2	3,2
hudební	68,9	68,7	68,7	68,2	68,7	68,5	68,8	68,9	68,8	69,2
Absolventi	2 074	2 074	2 032	2 138	1 944	1 908	2 079	2 042	1 738	.

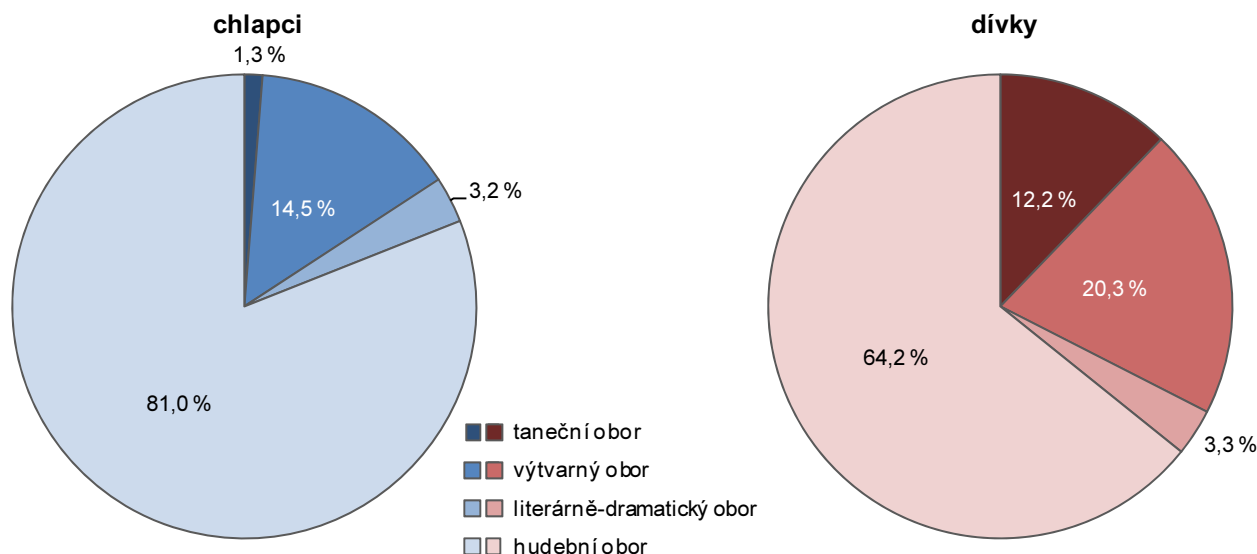
Základní umělecké školy ve školním roce 2016/17 v Moravskoslezském kraji navštěvovalo 26 818 žáků, z toho dívek bylo 70,5 %. Podle základních oborů byly nejvíce navštěvovány obory hudební (69,2 %) a dále obory výtvarné (18,6 %), nejméně to byl obor literárně-dramatický (3,2 %). V hudební výchově se jen 2,9 %

žáků věnovalo kolektivní hudební výuce, většina se věnovala výuce individuální. V posledních deseti letech došlo ve vývoji počtu žáků a jejich rozdělení podle oborů jen k nepatrným změnám.

Žáci základních uměleckých škol podle pohlaví a základních oborů v Moravskoslezském kraji ve školním roce 2016/17

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

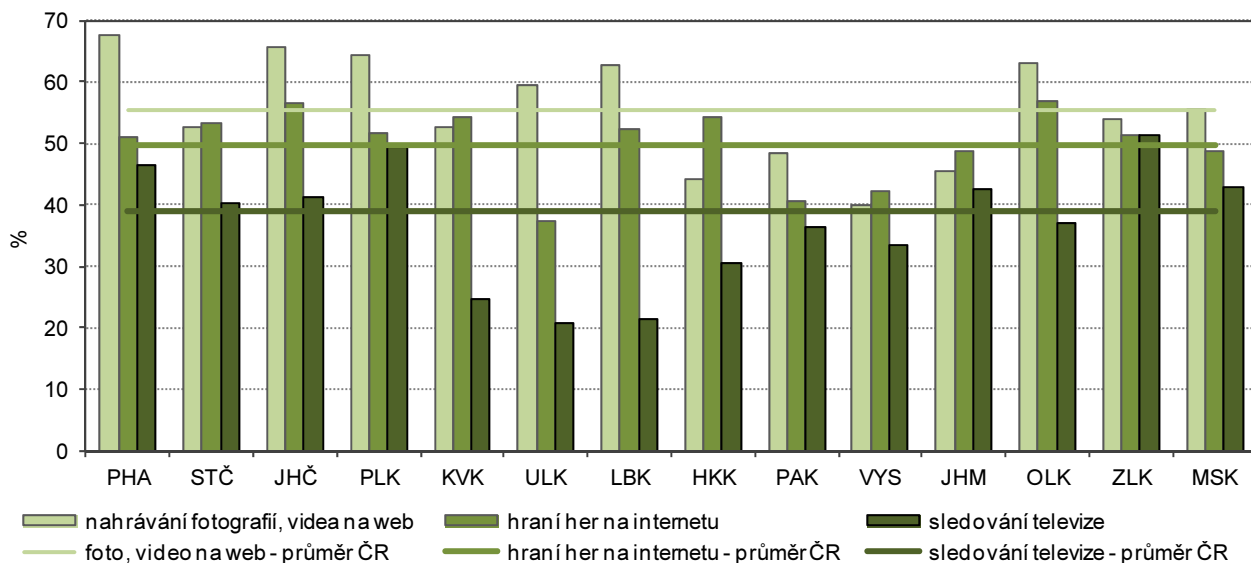
V počtu žáků základních uměleckých škol se náš kraj umístil na třetím místě za kraj Jihomoravským a Středočeským. Počet žáků Moravskoslezského kraje tvoří 10,8 % všech žáků v České republice.

Využívání informačních technologií

Informační technologie využívají především všeobecně děti i mladí lidé. Údaje se podařilo získat za osoby ve věku 16–29 let v tříletém průměru období let 2014–2016. Internet využívalo v Moravskoslezském kraji 95,1 % osob ve věku 16–29 let. Tato hodnota je pod hodnotou ČR (96,2 %) a nižší je už jen v krajích Královéhradeckém (92,5 %) a Ústeckém (84,3 %). Internet v mobilním telefonu využívá 64,4 % z nich. Tato hodnota je opět pod celorepublikovým průměrem (71,0 %) a nižší už je jen v kraji Vysočina (62,7 %) a Jihomoravském kraji (60,7 %). Sociální sítě využívá 83,4 % osob ve věku 16–29 let (ČR 85,7 %).

Využívání internetu osobami ve věku 16–29 let pro nahrávání fotografií a videa na web, hraní her a sledování televize podle krajů v roce 2015 (tříletý průměr)

Zdroj: ČSÚ - Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

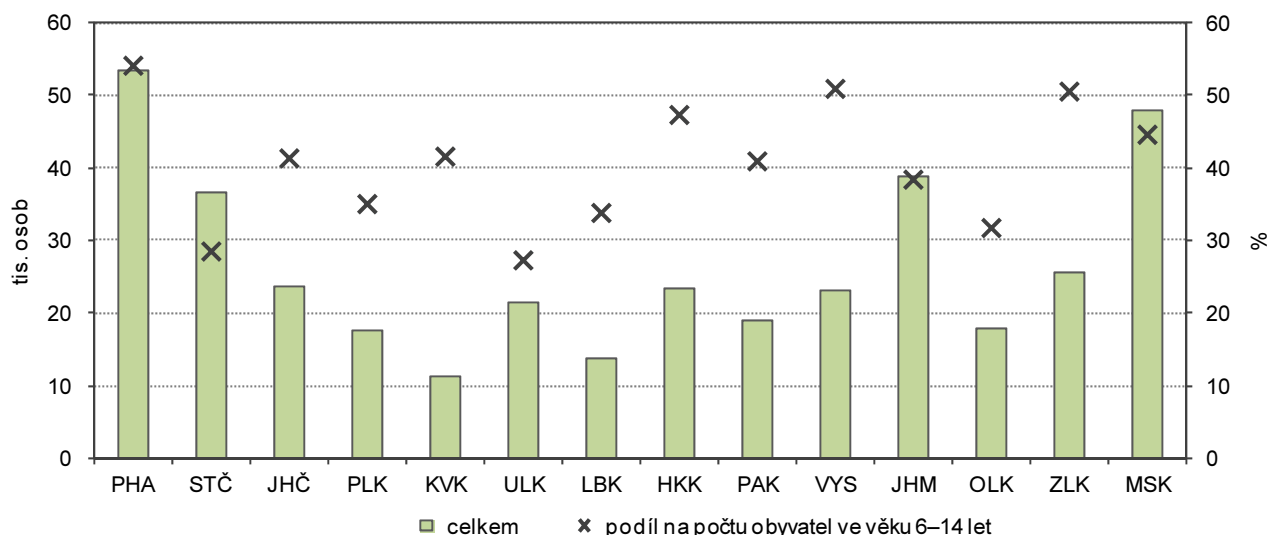

Veřejné knihovny

V roce 2016 bylo v Moravskoslezském kraji registrováno téměř 48 tis. čtenářů ve věku do 15 let. To představovalo více než čtvrtinu (28,0 %) z celkového počtu registrovaných čtenářů v kraji. Z počtu obyvatel ve věku 6–14 let to bylo 44,5 %. Tento podíl byl nad celorepublikovým podílem (39,8 %). Vyšší než v Moravskoslezském kraji byl tento podíl ještě v Hl. m Praze (54,0 %), a dále na Vysočině (50,9 %), ve Zlínském (50,5 %) a Královéhradeckém kraji (47,3 %).

Registrovaní čtenáři veřejných knihoven ve věku do 15 let podle krajů v roce 2015

Pramen: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

Sport

Česká unie sportu (ČUS) vznikla 27. dubna 2013 formou transformace a změny názvu Český svaz tělesné výchovy. V ČUS jsou dobrovolně sdruženy sportovní svazy s celostátní působností, sportovní kluby a tělovýchovné jednoty i jejich sdružení, jsou-li ustaveny jako spolky podle Občanského zákoníku. Sportovci mohou být členy ve více sportovních svazech.

Z následující tabulky můžeme zjistit, že k 31. 12. 2016 bylo v Moravskoslezském kraji zaregistrováno téměř 115 tis. členů sportovní unie. Nejvíce bylo zastoupeno odvětví fotbalu. Z celkové členské základny bylo 28,8 % žen. Osoby ve věku 0–14 let (žáci) se podíleli na členské základně 25,1 % a dorostenci ve věku 15 až 18 let 9,8 %. Žáci byli nejvíce zastoupeni v odvětvích plavecké sporty (69,6%), atletika (54,5 %) a basketbal (44,5 %).

Členská základna vybraných sportovních odvětví podle pohlaví a věku k 31. 12. 2016

Pramen: Česká unie sportu

	Členská základna v kraji celkem	z toho ženy (%)	Podíl podle věku (%)			Oddíly
			0–14 let (žáci)	15–18 let (dorostenci)	19 a více let (dospělí)	
Česká unie sportu celkem	114 948	28,8	25,1	9,8	65,1	1 349
z toho sportovní odvětví:						
fotbal	35 567	5,1	17,8	13,9	68,3	273
florbal	5 038	16,9	27,9	24,3	47,7	40
tenis	4 273	31,0	28,9	10,8	60,2	69
volejbal	4 192	56,5	17,8	15,9	66,3	75
atletika	3 733	48,1	54,5	17,9	27,5	21
basketbal	3 140	32,1	44,5	19,9	35,6	23
lední hokej	3 137	5,4	27,6	14,0	58,4	30
golf	2 746	30,1	3,1	3,7	93,2	5
házená	2 431	19,6	22,0	23,2	54,8	11
plavecké sporty	2 253	47,8	69,6	14,7	15,8	16

